

בס"ד
פרשת כי תצא
גיליון רס"ג
שנה ו'
א-ל-ו-ל-תשפ"ד

בדרו אמונה

במשנת מרן רשכבה"ג הדרך אמונה זללה"ה

שו"ת עם רביה"ק בדיני ימים הנוראים - מתוך כרך החדש מועדי הגר"ה חלק ג'

...

חודש אלול

לעבור בפני המתפלל ליקח שופר באלול

שאלה: אם מותר לעבור בפני המתפלל בכדי, ליקח שופר בחודש אלול לתקוע שהוי רק מנהג.

תשובה: **מותר כי זה גם צרכו.**

...

חילוני בתקיעת שופר באלול

שאלה: אם אין לו שיתקע בשופר בחודש אלול, רק מי שאין שומר תורה ומצוות, אם אפשר ליתן לו לתקוע.

תשובה: **חלילה.**

ועי' במועדי הגר"ח ח"א תשו' ש"צ, לענין תקיעה באלול ע"י קטן, רק אם הגיע לחינוך, ובס' חינוך הבנים כהלכתו פרק ק"ח ס' י"ב, השיב מרן על קטן: אין ראוי, עיי"ש.

...

שופר באלול במקום מטונף

שאלה: אם אפשר לשמוע שופר באלול במקום מטונף.

תשובה: **אין ראוי.**

...

חתן אם פטור מתחנן שבסליחות

שאלה: אם חתן בימי השבע ברכות פטור מתחנן שבסליחות.

תשובה: **כן.**

ובס' ארחות רבינו ח"ב עמ' קס"ג, דלא אמר התחנן שבסליחות כשהיה חתן עיי"ש, וכן השיב מרן בס' הנהגות רבינו עמ' נ"ח עיי"ש.

...

דיני ראש השנה

שהחיינו בקניית שופר לראש השנה

שאלה: הקונה שופר חדש לתקוע בר"ה, אם יברך ע"ז שהחיינו.

תשובה: **לא.**

וא"ל הגרי"א דינר בשם מרן זצוק"ל שס"ל שאין לברך שהחיינו בקניית שופר חדש, דלא נתקן שהחיינו אלא על כלים וחפצים של חול ולא של חפצי מצוה.

...

שמא יעבירונו בשופר בר"ה שחל בשבת

שאלה: מ"ט גזרינן שמא יעבירונו בר"ה שחל בשבת, אף אם יעבור השופר הוי טועה בדבר מצוה ופטור.

תשובה: **פטור רק מקרבן.**

וכוונת מרן דפטורא דטעה בדבר מצוה, ל"ה לגוף האיסור אלא רק מקרבן, ואה"נ עשה איסור.

זה היום עשה ה'

בס"ד כבר זכינו וכרכי מועדי הגר"ח הקודמים, הרי הם כבר מלוקטים ומצוטטים במקומות רבים, והחודש זכינו לחלק ג', מתשובות רבינו זצוק"ל בעניני המועדים, כפי שהשיב להגאון רבי מתתיהו גבאי שליט"א, הספר יו"ל בסיוע מכון גם אני אודך שע"י הגאון רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א.

עם הוצאת ח"ג המשלים את סדרת מועדי הגר"ח, נערך מעמד לחיים בקודש פנימה בית רשכבה"ג רביה"ק זצוק"ל, בהשתתפות יבדל"ח בנו הגאון הגדול רבי יצחק שאול קניבסקי שליט"א מח"ס בר גיבול. מחבר הספר הגאון רבי מתתיהו גבאי שליט"א. הגאון רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א מח"ס גם אני אודך, מגדולי מזכי הרבים בתורת רבינו זצוק"ל, ואף ספר זה יו"ל בסיועו, רב ומו"ץ בבית ההוראה אור החכמה וכן בזכרון משה. והגאון רבי בנימין שלזינגר שליט"א מח"ס אוצר רב.

לרגל חודש אלול ולבקשת המשתתפים סיפר הגאון רבי יצחק שאול קניבסקי על שלש מהנהגות רבינו בבחרותו בימי חודש אלול: תענית דיבור מר"ח אלול עד יום כיפור, לתת גרוש לצדקה מידי יום בחודש אלול, ולגמור ספר תהילים כל יום בעשיית, אך שני הנהגות הפסיק בהם ועשה ע"ז התרת נדרים, נתינת פרוטה לצדקה כיוון שהיה עני מרוד ואפילו פרוטה לתת לצדקה לא היה לו, ועריכת תענית דיבור, לאחר הנישואין אמו הרבנית ע"ה יעצה לו להפסיק כדי שיוכל לדבר עם בני ביתו, אמנם אמירת ספר תהילים בעשיית המשיך כל חייו.

הוסיף הגרי"ש וציין כי בהמשך השנים רבינו רצה שיהיה מידי יום בכל השנה צדקה לעני בשעת התפילה, וכיוון שלא תמיד שייך, אז הקנה מראש ע"ד שיקנה כל יום פרוטה העני. במעמד נוצר דיון מרתק ונרחב בפלפולא דאורייתא בביאור וליבון דברי רבינו זצוק"ל, התשובות הכתובים בספר.

הרב גבאי סיפר כי לאחר שסיים לערוך התשובות של רבינו שקיבל על המועדים, כעת חפץ להתחיל לערוך על סדר שו"ע ארח חיים, הגרי"ש חיזקו וברכו בהמשך זיכוי הרבים, וכן אף העלה במעמד את הערכה שרחש רבינו להמחבר.

בדבריו במעמד עמד אף על הזיכוי הרבים האדיר שזכה הגר"ג רבינוביץ, לזכות הרבים כל העת בתורת רבינו זצוק"ל, וברכו שימשיך לזכות את הרבים.

לתועלת הרבים נביא כמה ליקוטים מהספר, שו"ת עם רביה"ק בעניני ימים הנוראים.

אם החזו"א לקח בעל תוקע כהן

שאלה: אם זה נכון שהחזו"א היה מהדר ליקח בעל תוקע כהן דווקא.
תשובה: כן.

ובס' חשוקי חמד ר"ה כ"ו ע"ב, הביא ממרן ששמע מאביו בעל הקהילות יעקב זיע"א, שטעם החזו"א מאחר שבבית המקדש תקעו כהנים, לכן הידר החזו"א ליקח כהן לבעל תוקע עיי"ש,

דיני כפרות

כפרות על מי שישן

שאלה: אם מהני עשיית כפרות על אדם שישן כשעשו עליו כפרות.
תשובה: כן.

כפרות שנשחטו שלא כדין

שאלה: אם יוצא יד"ח כפרות בתרנגול שנשחט שלא כדין.
תשובה: יצא.

ובמועדי הגר"ח ח"א תשו' מ' השיב מרן אם יצא יד"ח כפרות בתרנגול טריפה, כמדומה שהאחרונים כתבו שא"צ שוב עיי"ש, ובבית מתתיהו ח"ה ס' מ"ב בארוכה.

כפרות בתרנגול גוסס

שאלה: אם יוצא יד"ח כפרות בתרנגול גוסס בשעת הדחק כשאין לו אחר.
תשובה: לא.

גוי בכיסוי הדם

שאלה: גוי שכיסה הדם אם יצא יד"ח או כיסוי, או צריך לחזור ולכסות.

תשובה: כמו שכיסה הרוח.

והיינו שאם חזר ונתגלה צריך לכסות, וכן השיב מרן בס' ויכתוב מרדכי עמ' שנ"ט עיי"ש, ובס' מצוות איש הל' כיסוי הדם עמ' רי"ז הביא ממרן לענין כיסוי הדם ע"י קטן, של"מ עיי"ש.

גוי לסבב הכפרות לזקן

שאלה: זקן שאין יכול לסובב כפרות לעצמו, אם הגוי שנמצא עבורו יכול לסבב לו הכפרות.

תשובה: כבהמה.

ובס' חשוקי חמד יומא מ"ג ע"ב כתב דאולי הגוי יסובב הכפרות והזקן יאמר בעצמו עיי"ש, ובבית מתתיהו ח"ה סו"ס מ"ב עיי"ש.

וְהָיָה מִחֲנִיךְ קְדוֹשׁ, מִחֲנֶךְ קְדוֹשׁ [כג טו] - אמר רבא בר בר חנה א"ר יוחנן, בכל מקום מותר להרהר בדברי תורה, חוץ מבית המרחץ ובית הכסא דכתיב והיה מחנך קדוש [שבת ק"א א']:

הכרעות רבינו בדיני קיום מצוה ואמירת דברי מצווה במקום מטונף

לבדוק אתרוג במקום מטונף

שאלה: אם מותר לבדוק אתרוג אם כשר במקום מטונף.
תשובה: מותר.

ובמועדי הגר"ח ח"א תשו' תפ"ו אם מותר להרהר איך לבנות הסוכה בבית הכסא, והשיב ע"ז: לא.

[מועדי הגר"ח חלק ג']

הבדלה במקום מטונף

שאלה: אם מותר לומר 'המבדיל בין קודש לחול' במקום מטונף, כשנצרך להדליק חשמל.
תשובה: לא.

אותיות אלף - בית במקום מטונף

שאלה: אם מותר לאב ללמד בנו אותיות א-ב' במקום מטונף.
תשובה: אסור.

וכ"כ בס' אילת השחר לרשכבה"ג מרן הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל שבת קי"ט ע"ב, דאותיות אלף בית הוי כת"ת עיי"ש.

תוכחה במקום מטונף

שאלה: אם מותר לקיים מצות תוכחה במקום מטונף.
תשובה: כן.

התרת נדרים במקום מטונף

שאלה: אם יכול לעשות התרת נדרים ער"ה במקום מטונף.
תשובה: אין ראוי.

להיכנס עם זולר לשירותים.

שאלה. הכסף האמריקאי [דולרים] כתוב עליו שם ה' באנגלית, האם מחמת כן יהא מותר להצילו בשבת מפני הדליקה, והאם מותר להיכנס עם זה לשירותים ללא ב' כיסויים.
תשובה. יזהר.

קיום מצוות במקום מטונף

שאלה. מה ההכרעה, לגבי מצוות האם יכול לעשות במקום מטונף כשהוא אנוס ואין לו ברירה אחרת. או שיהיה מותר לו ללא ברכה לקיים המצוה.

תשובה. במצוה יש להקל. [שמחת מרדכי]

נא להמשיך להעתיר בתפילה ובתחנונים ולקרוע שערי שמיים

לרפואת תלמידו ומקורבו של רביה"ק מרן זצוק"ל - הרה"ג רבי מיכאל אריה בן פרומא שטיגל שליט"א אשר נמצא במצב קשה מאד

מעמד תפילה לרפואתו בעש"ק בשעה 5 אחה"צ בבית רביה"ק זצוק"ל, ולאחריו חלוקת מיני מתיקה לילדים

- ברכת מזל טוב להמשיב הגאון רבי יששכר ברוך גולדנטל שליט"א על הולדת הנכד בן לחתנו הרב שמואל דוידוביץ הי"ו
- ברכת מזל טוב להגאון רבי אורי שחר שליט"א מרבני המכון לרגל שמחת נישואי בנו החתן הרב אברהם ישעיהו הי"ו.
- ברכת מזל טוב שלוחה לידידנו הבה"ח אליהו קולדצקי ני"ו בן הגאון ראי"ש יהודה קולדצקי שליט"א מרבני המכון, נכד הגאון ר"י קולדצקי שליט"א, ניין רביה"ק זצוק"ל לרגל שמחת אירוסיו בשעתו"מ עב"ג ממשפחת שפיצר.